

Dagens Nyheter

Tiderna förändras och Sveriges tidningar med dem. Debatten om pressens villkor förs med oförminskad intensitet, samtidigt som tidningar går i graven och upplagespiralerna fortsätter att vrida sig nedåt i en ångestfylld dödskarusell. Men diskussionen om upplagespiralens verkningar bör inte hindra oss från att ett ögonblick dröja vid ett ännu märkligare, och på sitt sätt lika allvarligt, presspolitiskt fenomen: Sveriges största morgontidning Dagens Nyheter.

Det är en märklig utveckling tidningen genomgått sedan Tingstens dagar. Dagens Nyheter kan inte liknas vid någon annan tidning. Den brukar räknas till oppositionspressen, men opponerar endast stundtals mot regeringen. Den hyllar formellt liberala ideal, men skrivs huvudsakligen av socialister. Många av dess medarbetare bekämpar oförtrutet kapitalismen, men tidningen är med sin kommersiella lay-out närmast att likna vid ett vulgärt dollargrin rakt i synen på läsaren. Den vänder sig till en bred publik av vanliga medborgare, samtidigt som dess innehåll alltmer inriktas på bisarra minoriteters åsikter och förehavanden.

Ledarsidan är den märkligaste i svensk press. Av chefredaktörerna är den ene nästan alltid frånvarande. Långa tider dväljs han högt uppe på sin Olymp, för att i sval avskildhet begrunda och begråta det elände som vi andra tvingas leva i här nere. Eller företar han långa forskningsresor i tid och rum för att, i Dantes efterföljd, vid sparsamt valda tillfällen i förstaledarens form delge världen sina upple-

velser, endels från Mittens Rike, endels från de mörka regioner varest Brutus dväljes.

Hur kontrasterar då inte den andra chefredaktören mot sin kollega! Långtifrån att begråta mänskligheten hyllar han som sin grundläggande åsikt att det mesta ordnar sig till det bästa eftersom det nu en gång är som det är. Vad som sker, det ligger i tiden, och är följaktligen inte mycket att göra åt. Ja, kanske något, i alla fall. För närvarande gäller att vi har ställningen 175—175 i riksdagen, och det är ju föga lämpligt. När nu det mindre blocket efter fyrtio år blivit lika stort som det stora, kan det väl vara på tiden att bryta upp det mindre, så att det större blir stort nog att regera.

Övriga signaturer på ledarsidan (de signerade ledarna är också en specialitet för tidningen) uppvisar tillsammans en provkarta på de moderna storstadsmänniskornas vanligaste åsikter och fobier. TM företräder miljöaktivisterna, OA de av domstolar och polis förföljda vänstergrupperna, NES de av könsrollstänkandet drabbade kvinnorna och av bilar jagade fotgängarna (de som ännu inte blivit överkörda). JMF företräder något slags intellektuell gräsossefilosofi (om en sådan kan tänkas). Ett par signaturer, bland dem BL och SN, är fortfarande vid gott förstånd — trots miljön.

Utanför ledarsidan härskar den vildaste journalistiska anarki. Det skall visserligen erkännas, att Dagens Nyheter fortfarande har en grupp seriöst arbetande, vederhäftiga

och duktiga journalister. Men de blir proportionsvis allt färre. I stället breder en vildvuxen härskara av kvinnokampskvinnor från grupp 8, svarta pantrar, KRUM-are, KUBA-fantaster m fl alltmer ut sig över sidorna. Den fast engagerade politiska kolumnisten är en akademisk vänstersocialist — Nordal Åkerman. Barnens Nyheter, en specialsida för barn och ungdom, innehåller nästan enbart idylliska berättelser från Nord-Vietnam och Kuba. Till och med affärssidorna har drabbats. De har blivit en plattform för kommentatorns personliga uppgörelser med medlemmar av den sk storfinansen.

Men är det inte bra, att Sveriges största morgontidning på detta sätt speglar mångfalden av åsikter och intressen i det moderna samhället? Nej, vad Dagens Nyheter alltmer kommit att spegla är de aktiva medarbetarnas egna funderingar, deras politiska strävanden, deras personliga rancuner. På Dagens Nyheter försiggår en politisk maktkamp i ordets egentliga bemärkelse. Vad medarbetarna — inte alla, men många — eftersträvar är att förvandla tidningen till en plattform för deras personliga agitation, kort sagt att förverkliga tanken om "journalistmakt".

När och om detta genomförs tillfullo, kommer Dagens Nyheter att bli en pressens motsvarighet till Sveriges Radio-TV, dvs ett medium på medarbetarnas egna villkor. Man har redan gått mer än halva vägen. Målet förefaller idag inte särskilt avlägset.

Anders Arfwedson